

Zpravodaj

obce Žďár nad Orlicí

PROSINEC 2014

Advent ve Žďáru nad Orlicí

Informace z veřejného zasedání zastupitelstva obce

Výpis z usnesení z veřejného zasedání konaného dne 10. prosince 2014

Zastupitelstvo obce schvaluje:

1. vyrovnaný rozpočet v příjmech i výdajích na rok 2015 ve výši 5 292 000,- Kč, dále schvaluje rozpočtový výhled na rok 2016 - 2018.
2. přednesená rozpočtová opatření 13/14 v plném rozsahu a pověřuje účetní obce jejich provedením v účetním období 12/2014.
3. přednesené zprávy kontrolního a finančního výboru obce.
4. pronájem části budovy čp. 133, která je součástí st. parcely č. 199 v k.ú. Žďár nad Orlicí – prostor sloužících podnikání za účelem provozování obchodu se smíšeným zbožím a pověřuje starostku obce uzavřením nájemní smlouvy mezi pronajímatelem Obcí Žďár nad Orlicí a nájemcem panem Tung Dang Duc, a to v souladu s podmínkami uvedenými v záměru obce pronajmout prostory sloužící podnikání, který byl zveřejněn dne 19.11.2014.
5. starostku obce Bc. Martinu Benešovu jako zástupce na jednání valné hromady společnosti ODEKO, s.r.o., DSO Poorlicko a DSO Tichá Orlice..
6. jmenování člena školské rady Základní školy a mateřské školy Žďár nad Orlicí p. Kamila Kouckého.
7. podání žádosti o poskytnutí finanční podpory z Programu obnovy venkova na rok 2015 v dotačním programu Komplexní úprava nebo dovybavení veřejných prostranství a místních komunikací, infrastruktura – 15POV02 na projekt „Obnova veřejného prostranství před budovou Základní a mateřské školy ve Žďáru nad Orlicí“.
8. Smlouvu o uzavření budoucí smlouvy o zřízení věcného břemene – služebnosti a smlouvu o právu provést stavbu č. IV-12-2012811/VB/1A, Žďár nad Orlicí, p.č. 613/8, Kudera - kNN mezi budoucím povinným Obcí Žďár nad Orlicí a budoucím oprávněným ČEZ Distribuce, a.s. a pověřuje starostku obce podpisem této smlouvy.
9. předání majetku – technické infrastruktury (vodovodu a kanalizace) na pozemku p.č. 620/3 v k.ú. Žďár nad Orlicí k hospodaření DSO Tichá Orlice a pověřuje starostku obce realizací tohoto předání majetku.
10. čerpání investičního fondu pro rok 2014 ve výši 40 000,- Kč následujícím způsobem:
nákup stohovatelných postýlek a matrací do mateřské školy
11. uzavření Smlouvy o dílo na zimní údržbu místních komunikací pro období 2014/2015 mezi Obcí Žďár nad Orlicí a firmou Autodoprava Roman Schrom.

Zastupitelstvo obce bere na vědomí:

1. přednesená rozpočtová opatření 10/14, 11/14 a 12/14 v plném rozsahu provedená dne 30.9.2014, 1.10.2014 a 30.11.2014.

Zpracovala: M. Benešová

Slovo starostky

Vážení spoluobčané,

je již tradicí, že úvodem prosincového vydání zpravodaje zmiňuji blížící se vánoční svátky, konec kalendářního roku a vyzdvihuji klady tohoto období. Tentokrát ale začnu jinak, a to vzpomínkou na podzimní období, kdy se konaly volby do zastupitelstva obce.

Ráda bych poděkovala občanům za vysokou volební účast v těchto volbách, za svou osobu děkuji za podporu vyjádřenou preferenčními hlasy. Velmi si jí vážím a důvěru ve mě vloženou rozhodně nechci zklamat. Začínám své třetí volební období, mám za sebou 8 let ve funkci starostky obce. Když jsem se nad tímto zamyslela, napadlo mě mé působení ve vedení obce připodobnit k vzdělávacímu systému České republiky. Nyní jsem dokončila povinnou osmiletou školní docházku (*pro vysvětlení – patřím k ročníkům, které absolvovaly osmiletou základní školu ☺*) - tak bych nějaké ty vědomostní základy přeci měla mít ☺. Přijímačky na střední školu dopadly taky dobře.....tak teď mám čtyři roky na to, abych u Vás občanů obstála v maturitní zkoušce. A jestli uvažuji o vysoké škole? Ráda bych, ale aby mohl člověk zahájit tak náročné studium, musí mít dobré výsledky a já nyní mohu jen slíbit, že budu dělat vše pro to, abych byla způsobilá pro další studium. Tak trochu metaforicky, ale já věřím, že srozumitelně, jsem Vám čtenářům – občanům chtěla sdělit, jak své starostování cítím.

Vedení obce je týmová práce, na všech zásadních rozhodnutích se podílí zastupitelstvo, což je vrcholný orgán obce a ne starosta, jak se mnozí někdy mylně domnívají. Starosta zastupuje obec navenek a za výkon své funkce odpovídá zastupitelstvu. Jeho postavení lze velmi vzdáleně přirovnat ke statutárnímu orgánu – nemá pravomoc samostatně rozhodovat o záležitostech patřících do samosprávy obce. Naše obec má 6 neuvolněných členů a jednoho uvolněného člena zastupitelstva obce, kterým byl po minulá volební období vždy starosta. Možná také pro někoho nová informace – vztahy s obcí uvolněného člena zastupitelstva se neřídí zákoníkem práce, s výjimkou splatnosti a výplaty odměny. Uvolněný člen zastupitelstva není v zaměstnaneckém poměru k obci, což znamená, že se na něj nevztahuje požadavek dodržování osmihodinové pracovní doby, kterou prokazuje svou přítomností na obecním úřadu. Ale není to zas taková pohoda, jak se po přečtení výše uvedeného může zdát. Přítomnost na „pracovišti“ a výkon funkce jsou dvě různé věci. Výkon funkce a plnění povinností z ní vyplývající uvolněnému členu zastupitelstva trvá nepřetržitě po celý den, po celé funkční období.

Těchto pár osvětlujících informací jsem vložila úmyslně, neboť díky ne zcela správnému pochopení principu fungování samosprávy dochází k špatné interpretaci mých kroků, které nemusí značit nevědu a nečinnost, ale je prostým dodržováním zákonů. Zároveň jsem chtěla připomenout důležitost a odpovědnost členů zastupitelstva, kteří mnohdy „nasazují svůj krk“ za učiněná rozhodnutí. Dokládá to i níže uvedený článek převzatý z odborného periodika pro obce, který možná trošku v nadsázce a humorně popisuje, co vše zastupitelům při výkonu funkce hrozí.

Milý kamaráde,

se znepokojením jsem zjistil, že kandiduješ do obecního zastupitelstva ve své obci. S hrůzou jsem zaznamenal, že se nacházíš dokonce na prvním místě kandidátky Oné Strany, a že se tak reálně vystavuješ nebezpečí, že budeš zvolen. Ba co hůře, za jistých okolností by ses mohl stát členem rady, místostarostou či snad... raději důsledky nedomýšlím.

Nevím, zda jsi docenil nebezpečí, kterému se vystavuješ. Po členu zastupitelstva, neřku-li rady, se vyžadují odborné znalosti prakticky ve všech oborech lidské činnosti. Jistě se domníváš, že máš nastudovány všechny předpisy týkající se chodu obce a obecního úřadu. Jenže to již dávno nestačí. Jako zastupitel spravující majetek obce musíš být také vzdělaný účetní, ekonom, stavař, dopravní expert, ekolog, sociální expert, pokud možno zdravotník, školský expert a samozřejmě právník. Naivně se asi domníváš, že na tohle všechno máš odborný aparát. Když pomínu opravdovost jeho odbornosti, ať už ti nakuká cokoliv, hlasovat budeš ty a ty budeš zodpovědný. Když myslím zodpovědný, nemíním tím nějakou takovou tu politickou zodpovědnost.

Proto, drahý příteli, mimo zákon o obcích a veřejných zakázkách nastuduj především zákon o výkonu trestu odnětí svobody, zákon o výkonu vazby, návštěvní řády a pravidla pro doručování balíčků nejbližších věznic v tvém okolí. Hned první den nástupu do úřadu si s sebou vezmi teplé prádlo a balíček s osobní hygienou. Ve svém pracovním stole zanech pokyny pro rodinné příslušníky, co mají dělat po tvém zatčení. Nevyrabujeli tvůj stůl policie při domovní prohlídce, ulehčíš jim tak start do nového života bez otce rodiny.

Je mi jasné, co si teď myslíš. Neberu úplatky, nenabízím úplatky, nepletichařím při veřejných soutěžích. Nemám se tedy čeho bát. Svatá prostoto! Cožpak jde o tvou čest a poctivost? Zavřou tě, ať už jsi poctivec nebo protřelý kriminálník. Ba naopak, tvá naivita poctivce tě vystavuje většímu nebezpečí. Protřelý zloduch umně zametá stopy, policii a

státním zástupcům tak ztěžuje jejich práci a ti spíše jej nechají na pokoji, neboť jeho rafinovanost je pro ně komplikací. To takový poctivý osel jako ty je pro státní zastupitelství požehnáním. Snadno tebou zaplní statistiky objasněnosti. Do roka a do dne od trestního oznámení budeš stát před soudem. Cožpak nečteš noviny? Cožpak nevíš, kteří primátoři z Prahy jsou stíháni za ty „otevřené karty“ a kteří se vysmátí těší na nějakou funkci v Bruseli?

Jako radní nebo zastupitel budeš muset přijímat rozhodnutí. To je největší zádrhel té funkce. Jak ukazuje vývoj posledních let, všechna přijatá rozhodnutí obecních politiků jsou blbá, ba kriminální. Státní zástupci na to přijdou, bohužel už je pozdě. Jak to dělat správně se dozvíš až při seznámení obviněného (tedy sebe) s trestním spisem. Tam bude rozebráno, jak jsi schválil blbost a zda jsi korupčník, zneužíváš svou pravomoc nebo jen špatně spravuješ svěřený majetek. Zpravidla bude spis obsahovat znalecký posudek, který objasní, jak blbě jsi to rozhodnul a jak to mělo být správně. Možná se domníváš, že když si dáš od advokáta právně posoudit své rozhodnutí, budeš z obliga. Naivo! Nanejvýš tě zavrou i s advokátem a kdo ví, zda z vás nebude zločinné spolčení či organizovaná skupina. To si pak poseďš dýl. Taky se může stát, že sice rozhodneš výjimečně správně, ale budou tě stíhat právě proto, že jsi se za peníze obce radil s advokátem. Tak či onak, přijde Ištván a zašije tě.

Jak z toho ven? Upřímně, nejlíp by bylo vůbec nekandidovat. Když už ale neposlechneš, tak pár rad jak minimalizovat riziko kriminálu. Nejhorší je, když v obci budeš chtít něco budovat. Toho se vyvaruj. Ty čtyři roky se dají nějak přežít, aniž bys do něčeho kopl. Když neposlechneš, budeš muset na to budování vypsat výběrové řízení. To zpravidla tak třikrát, čtyřikrát uděláš blbě a shodí ti je Úřad na ochranu hospodářské soutěže. Už tady si zahráváš, protože to obec bude stát nějaké peníze a ty tak špatně spravuješ cizí majetek. Přijde Ištván a zašije tě.

Mnohem horší ovšem bude, když se ti to výběrové řízení podaří zorganizovat. Zpravidla to chodí tak, že ze tří účastníků vyjde jeden vítěz a dva oznamovatelé trestné činnosti. Státní zástupci zjistí, že obecní zastupitelé vybrali buď nejméně kvalitního, nebo nejdražšího, nebo obojí, zkrátka rozhodli úplně blbě. Opravdovým průšvihem je, když se jedná o zakázku s dotací. To pak kromě vlastní obce poškozujete i zájmy Evropské unie, což by tě jinak ve snu nenapadlo. Jediné, co by tě mohlo zachránit, je to, že bys hlasoval proti vítězi. Dej však pozor, aby stejný nápad neměli i ostatní zastupitelé. To byste mohli poškodit majetek obce tím, že byste vůbec neuskutečnili bohubilý záměr, na který mohla

být i dotace, a zase byste porušili svou povinnost spravovat řádně majetek obce! Pak přijde Ištván a zašije tě.

Tedy ať už hlasuješ pro nebo proti, riziku kriminálu se nevyhneš. Možná by nebylo od věci nehlasovat vůbec. Jakmile dojde na schůzi zastupitelstva k nějakému hlasování, vezmi nohy na ramena a spas se úprkem do okolních lesů. Tam vyčkej konce schůze zastupitelstva. Jako osobě, která se vůbec hlasování nezúčastnila, nejsnáze se vyhneš trestu. Je ovšem možné, že stejný nápad budou mít i jiní zastupitelé. To pak bude zastupitelstvo pro malý počet přítomných neusnášeníschopné a nikdy žádné rozhodnutí nepřijme. Je nebezpečí, že tak bude činnost obce jakožto orgánu veřejné moci zcela ochromena. Aby to pak nakonec nebyla ta sabotáž. To by pak přišel Ištván a zašil by tě.

Jestli jsi dočetl až sem a stále hodláš kandidovat, měl by si vědět, jak probíhá takové zajištění podezřelého (tebe). Nečekej, že tě navštíví něco jako rada Vacátko. Radní, který špatně hlasuje na zastupitelstvu, není žádný řadový kriminálník. Tomu musí odpovídat způsob jeho zajištění. Buď ti ve tři ráno vyrazí beranidlem zásahová jednotka dveře tvého bytu, nebo ti v pracovní době vletí do pracovního okna zakuklený chlápek, visící na laně z policejního vrtulníku. V obou případech se nejspíš leknutím pose..., ale netrap se tím. Nikdo to na tobě nepozná. Jelikož tě budou transportovat spoutaného v medvědovi, přihlížejícímu diváctvu nebude se zdát tvá nejistá chůze ničím podezřelá.

Bylo by nejlepší, kdybys v letošních volbách ještě nekandidoval a počkal na lepší časy. Třeba na úpravu Ústavy, kdy každou záležitost obce bude muset nejdříve rozhodnout místně příslušný státní zástupce. Vyhraješ-li volby, přeji ti z celého srdce věznicí s mírným režimem a snesitelné spoluvězně.

S pozdravem

Miloš Zbránek

Autor, Mgr. Miloš Zbránek, je občanským povoláním soudce. Publikuje odborné články i literární texty. Uvedený dopis zveřejnil 15. 8. 2014 internetový deník Neviditelný pes.

A jaký tedy rozpočet schválili zastupitelé pro rok 2015? Rozpočet byl schválen na veřejném zasedání dne 10.12.2014 jako vyrovnaný v příjmech i výdajích ve výši 5 292 000,- Kč. Kromě známého zajištění provozních nákladů obce jsou v rozpočtu alokovány finance na níže uvedené:

- příspěvek na provoz základní a mateřské školy, který byl navýšen o předpokládané náklady spojené s vytápěním budovy plynem

- zhotovení tepelné izolace stropu v budově základní školy
- vytvoření znaku obce
- příspěvek TJ Sokol
- zajištění provozu jednotky sboru dobrovolných hasičů
- aktualizace herních prvků a vybavení na dětském hřišti a sportovišti
- renovace obecní zvoničky
- obnova technického zázemí
- rekonstrukce veřejného prostranství před budovou ZŠ + doplnění veřejného osvětlení v místě
- opravy povrchů komunikací atd.

Zároveň byly rezervovány finance na případný nákup pozemků do vlastnictví obce a pro „strýčka příhodu“ byla vytvořena rezerva ve výši 381 700,- Kč.

S oblibou používám citát W. Churchilla, a to že „řečník má vyčerpat téma a ne posluchače“ ☺. Doufám, že jsem Vás moc nevyčerpala a dočetli jste až po tyto řádky. Byla by totiž škoda, kdyby Vás minulo mé přání šťastného a klidného prožití svátků vánočních, strávených pokud možno v kruhu svých nejbližších a úspěšného vykročení do půlkulatého roku 2015.

Martina Benešová

Víte, že...

- **ke dni 15.12.2014 má obec 469 obyvatel.**
- **v kanceláři obecního úřadu jsou k nahlédnutí a případnému zakoupení kalendáře obce Žďár nad Orlicí, a to za výrobní cenu 160,- Kč.**
- **OBCHOD SE SMÍŠENÝM ZBOŽÍM MÁ NOVÉHO NÁJEMCE, A TO PANA TUNG DANG DUC Z BOROHRÁDKU.**

Z DŮVODU REKONSTRUKCE PODLAHY BUDE OBCHOD SE SMÍŠENÝM ZBOŽÍM OD 2.1.2015 DO 31.1.2015 UZAVŘEN. O PŘÍPADNÝCH ZMĚNÁCH NEBO DŘÍVĚJŠÍM OTEVŘENÍ OBCHODU BUDETE INFORMOVÁNI.

Zprávičky ze školy a z mateřské školky

Vážení občané,

po necelých 4 měsících ve funkci ředitelky školy, bych Vás ráda informovala o dění v naší základní a mateřské škole.

Od října byla zahájena činnost tří zájmových kroužků - Šikulky, Pohybových her a Literárně-dramatického kroužku. Od prosince k nim přibyl kroužek Angličtina hrou, do kterého chodí i některé děti z MŠ.

Na začátku října proběhla úspěšně Drakiáda, které se zúčastnily děti ze ZŠ i MŠ. Počasí nám přálo, draci létali téměř každému a všichni jsme si to báječně užili.

24. října se uskutečnil první projektový den. Ten byl věnován místní tradici - POSVÍCENÍ. Tímto bych chtěla poděkovat paní Marii Římalové, která dětem, poutavým vyprávěním, přiblížila život ve vesnici při posvícení v době jejího dětství.

Celý listopad se nesl ve znamení přípravy blížícího se Jarmarku a Dne otevřených dveří. Musím pochválit všechny děti a také zaměstnance, protože se opravdu snažili, aby všechno dopadlo na jedničku. Dále

chci moc poděkovat rodičům, kteří věnovali na náš Jarmark své výtvary a napekli pro nás báječné dobroty. Velký dík patří Vám všem, kdo jste svým nákupem na Jarmarku, finančně podpořili naši školu. Za výtěžek z této akce pojedou děti do divadla a možná i na školní výlet.

A co jsme prožili a ještě prožijeme v prosinci? 5. 12. do naší školy zavítal Mikuláš s čertem a andělem. Děti zazpívaly písničku nebo řekly básničku a každý pak dostal balíček dobrot.

V minulém týdnu byly děti z MŠ v lese zdobit stromeček zvířátkům. Tuto aktivitu paní učitelky připravují každoročně, tak jako Tvořivou dílničku pro rodiče s dětmi, která je připravena na tento týden.

18. prosince nás navštíví paní knihovnice z Městské knihovny v Týništi nad Orlicí. V rámci akce Celé Česko čte dětem, (do které jsme přihlášení již od září), nám

bude předčítat z knihy, kterou si připravila. Paní knihovnice je už u nás podruhé. Po její návštěvě jsme se s dětmi přihlásili do projektu „Čtení pomáhá“, který je zaměřen na charitu. To znamená, že dítě po přečtení knihy vybrané z předem určeného seznamu, musí odpověď na několik otázek z obsahu knihy. Zodpoví-li na všechno správně, obdrží virtuálně částku 50 Kč a po té ji věnuje někomu, kdo čeká na jeho pomoc (na výcvik vodícího psa nebo na operaci nemocného dítěte).

A na co se v prosinci těšíme nejvíce? No přeci na VÁNOCE! A ty budou v naší škole opravdu veselé. Projektový den nazvaný Vánoční tradice v našem kraji, bude probíhat celý pátek 19.12. již od rána až do odpoledne. Program bude pestrý a věřím, že si spolu s dětmi celé školy vytvoříme báječnou atmosféru a hezky se rozloučíme se starým rokem.

Na závěr bych ráda poděkovala naší žákyni 5. ročníku Veronice Novotné, za 1. místo v krajském kole Logické Olympiády, pořádanou společností Menza a následně pak, za velmi pěkné umístění v celostátním kole této soutěže v Praze.

Vážení a milí občané, rodiče a přátelé školy, chtěla bych Vám jménem svým i ostatních zaměstnancům ZŠ a MŠ popřát klidné prožití svátků vánočních a do nového roku 2015 mnoho zdraví, štěstí, rodinné pohody i pracovních úspěchů.

Mgr. Leona Vévodová, ředitelka ZŠ a MŠ ve Žďáru nad Orlicí

**Základní škola a mateřská škola ve Žďáru nad Orlicí nabízí skříně za odvoz.
Případní zájemci nechtě se hlásí u ředitelky ZŠ a MŠ Mgr. Leony Vévodové.**

TJ Sokol, oddíl kopané

*Vážení fanoušci a členové fotbalového klubu TJ Sokol Žďár nad Orlicí, milí Žďárováci,
občané!*

Níže shrnuji dění v našem místním fotbalovém oddíle za uplynulý podzim 2014, za klub bych Vám chtěl upřímně poděkovat za podporu a přízeň, kterou nám poskytnete.

Jak říká klasik, čas oponou trhnul a máme tu konec roku 2014. Přeji Vám všem pevné zdraví do následujícího roku 2015 a doufám, že se budeme dále rádi potkávat u zeleného pažitu a dobrého sportu na žďárovském svatostánku.

Závěrem bych Vás chtěl ještě srdečně pozvat na tradiční fotbalový ples, který se koná 24.1.2015 v Hospodě Pod Kaštany. Těšíme se na Vás!

Přidávám krátkou rekapitulaci a prozatím se s Vámi loučím naším lidovým klubovým pozdravem. NaŽďár!

Hodnocení podzimní části sezóny 2014/2015

Spokojenost je částečná, doma jsme zahráli dobře, prohráli jsme jen jeden zápas a to po penaltách. Poztráceli jsme spoustu bodů zbytečně, ale jiné jsme zase s velkým štěstím získali. Celkově šesté místo asi odpovídá naší výkonnosti. Vadí nám, že ofenzíva stojí na 5 hráčích (postarali se o všechny branky), naopak obrana patří mezi průchodnější. Celkem jsme ale spokojeni, na ten klidný střed tabulky máme, neuvažujeme ani o postupu ani o sestupu, udělala se tady dobrá parta a klub se rozvíjí i mimo zelený trávník.

Kdo patřil mezi opory týmu.

Samozřejmě naši dva střelci Vacek s Winklerem jsou pro nás klíčoví hráči, je to nejnebezpečnější útočná dvojice soutěže (20 branek), rovněž nestárnoucí stoper Rydrych je pro nás nepostradatelný, jsme rádi, že se po přestupu parádně chytil v záloze Jaroslav David.

Jaký byl nejlepší a nejhorší zápas mužstva.

Nejlepší zápas mě nenapadá, snad v každém zápase jsme museli tvrdě bojovat o body, nikdy to nebylo např. 3:0 ve 20. minutě, nejhorší samozřejmě porážka v Solnici, kam jsme ale odjeli s torzem základního kádru, tam jezdíme neradi, i když Solnice zrovna neválí.

Úroveň II. třídy.

Soutěž se dost vyrovnala, dole se naštěstí urvala trojice, která si to asi rozdává o sestup. Popravdě úroveň je spíše klesající, vždyť u nás zvládá hrát v 52 letech Míra Ráček a ještě je oporou.

Změny v realizačním týmu nebo hráčském kádru

Zatím nemám představu, pokud udržíme kádr z podzimu, pak by se nám hodil ještě jeden záložník, ale aby to byl fotbalista.

Zimní příprava

Tak to je celkem předčasné, budeme začínat asi už v únoru „fotbálky“ na umělé trávě v Týništi n.O. Jinak začneme tradičně tak 14 dní před zahájením jara nějakým přátelským utkáním.

Petr Malijovský, sekretář TJ Sokol Žďár n.O.

Sbor dobrovolných hasičů ve Žďáru nad Orlicí

Zpráva o činnosti SDH a JSDH ve Žďáru nad Orlicí

Říjen

- ◆ Schůzka sboru.
- ◆ Pravidelné školení výjezdové jednotky.
- ◆ Dne 25.10.2014 se konala pravidelná Posvícenská zábava.

Listopad

- ◆ Schůzka sboru.
- ◆ Pravidelné školení výjezdové jednotky.
- ◆ V tomto období jsme provedli přípravu hasičského zásahového vozidla a další techniky na následující zimní období.

Prosinec

- ◆ Schůzka sboru.
- ◆ Pravidelné školení výjezdové jednotky.

*Veselé Vánoce a šťastný nový rok přeje
Sbor dobrovolných hasičů Žďár nad Orlicí*

**Hodně štěstí, neboť je krásné
Hodně zdraví, neboť je vzácné
Hodně lásky, neboť je jí málo
a všechno další, co by za to stálo**

Za JSDH a SDH Žďár nad Orlicí Kamila Berounská

Zvyky a obyčeje

– o čem jsme ještě nepsali

YULE – VÁNOCE – STAROVĚKÉ SVÁTKY

YULE – 21. prosince

25. prosince slavily starověké civilizace na březích Středozevního moře narození boha Mithry. Mithrův život se v některých bodech podobá osudu a víře Ježíše Krista. V Mithrových chrámech se oslavoval den Slunce v neděli. My dodnes slavíme svátky zimního slunovratu jako Vánoce.

21. prosince je nejdelší noc v roce a dny se opět začínají prodlužovat, slaví se zrození nového Slunce. Svátky zimního slunovratu jsou radostné, protože lidé se těší na nové Slunce a navzájem se ujišťují, že si dodají sílu k prožití kruté zimy. Na svátek YULE se tmavá síla, se kterou Slunce bojuje celou zimu, vzdává. Přípravy na slavnost zimního

slunovratu začínají 5. prosince. Domácnosti se důkladně uklidí, aby nezůstaly památky po starých časech. Ženy pečou koláčky s ořechy a jablky. Jabloň je strom nesmrtelnosti, symbolem ochrany a věčného života. Lískový strom je symbol moudrosti a poznání, v ořechu jsou uloženy vědomosti o vědách a umění. Ke stropu se věší pozlacené jmelí a věnec ze zeleného chvojí. Věnec se zdobí jablíčky a ořechy. Pod jmelím a věncem se lidé políbili a objali. Nakonec se v hlavním ohništi domu slavnostně zapálí vánoční poleno.

O stromečku a adventu se psalo už mnohokrát.

BETLÉM NEBOLI JESLIČKY

V roce 1223 postavil v italské Umbrii Giovanni Bernardone (později známý jako František z Assisi) první jesličky. V poustevně v horské jeskyni postavil žlab, založil ho krmivem a přivedl k němu živého oslíka a vola. U jeslí jako u oltáře sloužil štědrovečerní mši – první půlnoční. První český betlém představili veřejnosti jezuité v roce 1560 v kostele sv. Klimenta v Praze. Byly první nejen v Čechách, ale i v celé střední Evropě.

KOLEDY A KOLEDOVÁNÍ

Také koledy navazují na zvyky před vznikem křesťanství. Zpěv koled měl nahradit rituální zpěvy na počest boha Saturna tzv. saturnálie.

Dobou koledování je období mezi Štědrým dnem a svátkem Tří králů. Nejčastěji se koledovalo na Štědrý den, na Štěpána a na Nový rok. Říká se, že označení koleda vzniklo z latinského slova Calendae, pod kterým byly označovány první lednové dny.

VÁNOČNÍ CUKROVÍ

Pečení cukroví je jedna z obecně rozšířených tradic, která je ve většině českých domácností dodržována. Cukroví se připravuje z cukru, mouky, ořechů, kakaa, másla a různého kandovaného ovoce. Chudí lidé dříve používali ovesné vločky, med a jiné tuky než máslo. Zvyk péct pochází od pohanů, ti na počest bohů pekli různé koláče a pletence v podobě dnešních věnců a vánoček.

ŠTĚDROVEČERNÍ VEČEŘE

Na Štědrovečerní večeři se stůl pečlivě vydrhl, umyl a okouřil jalovcem a černobýlem. Od 14. století se stůl bohatších prostíral svátečním ubrusem. Ke stolu si rodina sedala až s první vyšlou hvězdou. Jako předkrm se podávaly oplatky s medem nebo česnekem a šípky. Poté následovala zahuštěná polévka. Podávaly se také kaše, krupičná nebo hrachová, které symbolizovaly hojnost. Nezbytnou součástí večeře bylo vařené a sušené ovoce.

RYBY – KAPR

Zvyk podávat ryby se uchytil v rodinách bohatých měšťanů až v 19. století. Zpočátku se jídlo připravovalo ze štik, línů, pstruhů, sumců nebo úhořů a podávalo se se sladkou omáčkou. Ve druhé polovině 19. století teprve přišel na řadu kapr. Nepodával se smažený, ale na modro, na kyselo (v rosolu) nebo na černo (ve sladké perníkové omáče). Po večeři došlo na dárky.

ŠTĚDROVEČERNÍ ZVYKY

Rozkrojená jablíčka – objevila-li se hvězdička, znamenalo to štěstí, křížek znamenal smrt nebo těžkou nemoc. Podobně se věštilo z vlašských ořechů – černé jádro znamenalo neštěstí a smutek, zdravé jádro pak radost a štěstí.

Skořápky ořechů – do vnitřku se umístila svíčka a lodičky puštěné po vodě naznačovaly něco z budoucnosti.

Házení pantoflem – svobodné a nezadané dívky se postavily zády ke dveřím, do pravé ruky vzaly pantofel, který hodily za sebe. Mířil-li střevíc špičkou ke dveřím, očekávala se svatba a odchod z domu.

Odlévání olova – do připravené nádoby s vodou se nalilo roztavené olovo, podle podoby odlitku se věštila budoucnost.

RECEPTY

Slané tyčky - jednoduché a dobré

30dkg hladké mouky + 1 tuk omega + špetka soli + 10 lžic vody

Uhněteme těsto, rozválíme a krájíme na tyčky nebo jiné tvary. Pečeme do růžova. Před upečením posypeme kmínem a hrubou solí, jak kdo má rád.

MŇAM MŇAM

ZNÁTE ŠKVARKOVÉ PRACÍČKY?

17 DKG MLETÝCH ŠKVARKŮ

12 DKG TUKU (HERA; MÁSLA)

20 DKG CUKRU

45 DKG POLOHRUBÉ MOUKY

1 VEJCE NEBO 2 ŽLOUTKY

KOŘENÍ – HŘEBÍČEK, SKOŘICE A VANILKA

Připravila Věra Václavíková, kronikářka obce

ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMEČKU

První adventní neděle nám přinesla milé překvapení. Poslední listopadový den se u nás ve Žďáru nad Orlicí vyrojili v hojném počtu pekelníci, andělé nebeští a urostlý Mikuláš. Obdarovali jak hodné děti, tak i ty co zlobily prý, jen malililinko.

Trochu mrazivý večer nám prohrál nekonečný kotlík čaje a výborného punče, na kterém si dala hbitá obsluha obzvláště záležet. Cukroví, ač nebylo jako od babičky anebo to „naše“, bylo také moc dobré a k chuti přišlo nejenom čertíkům.

Tuto sváteční pohodu doprovázely koledy a všichni se netrpělivě těšili na ohňostroj. Za zvuku krásné hudby se pozvolna rozzářilo večerní nebe a rozjiskřená obloha připravila daleké okolí, ale hlavně naši ves na zlatý hřeb večera, rozsvícení vánočního stromku.

Stromeček krásně svítí a připomíná nám všem, že Vánoce jsou svátky klidu a míru.

Chtěla bych poděkovat Vám všem, kteří pro navození této atmosféry udělali alespoň to, že se přišli podívat, pobavit a ocenit práci a snahu svých spoluobčanů.

***Jmenovitě :** paní starostce M. Benešové, věrné sponzorce p. R. Radvanovské, čertům, krásným Andělům, Mikuláši a všem, kteří se podíleli na přípravě tohoto vánočního večera*

Simona Němcová, zastupitelka obce

Úspěch Veroniky Novotné - žákyně základní školy ve Žďáru nad Orlicí

Již 15. listopadu tohoto roku jste se mohli v sobotním vydání Rychnovského deníku dočíst o velkém úspěchu naší obyvatelky a žákyně základní školy ve Žďáru nad Orlicí – desetileté Veroniky Novotné. Veronika se zúčastnila a hlavně v kategorii A (první stupeň ZŠ) ve velké konkurenci **zvítězila** v Královéhradeckém kole Logické olympiády. Soutěž, která je založená na logických úlohách, jejichž řešení vyžaduje

samostatný a kreativní přístup, pomáhá nalézt skryté talenty. O prestiži této soutěže svědčí i fakt, že jejím organizátorem je Mensa – mezinárodní společenská organizace založená roku 1946 v Oxfordu, česká pobočka sdružuje nyní v České republice na 3 500 osob s IQ mezi horními dvěma procenty populace.

Vítězství znamenalo postup do republikového finále, které se uskutečnilo na Pražském hradě. Do tohoto finále postoupilo v každé kategorii 65 nejúspěšnějších dětí z krajských kol. Veronika Novotná nás skvěle reprezentovala i v této konkurenci v konečném pořadí obsadila krásné 25. místo.

I v naší škole Veronika vyniká – od začátku školní docházky je jí umožněno studovat o ročník napřed. Verče jménem svým i jménem obce gratuluji, děkuji za skvělou reprezentaci, kterou prokázala, že malotřídní vzdělávání v základních školách rozhodně nejen neškodí, ale může i rozvíjet talentované děti. Děkuji.

Martina Benešová

Spokojené prožití vánočních svátků, mnoho lásky a porozumění. V novém roce 2015 mnoho radostných dní.

Vám přeji

*Aneta Chalupová, Simona Němcová
a děti ze ŠIKULKY*

Společenská kronika

Vítáme nové občánky

Alžběta Hynková

nar. 22.11.2014

Šťastným rodičům blahopřejeme.

Životní jubilea – říjen – prosinec 2014

86 let	Božena Pinkasová
84 let	Jiřina Weigertová
80 let	Marie Provazníková
90 let	Jaruška Kupková
88 let	Olga Šumpíková
84 let	Marie Bidlová

Všem jubilantům srdečně blahopřejeme a do dalších let přejeme pevné zdraví, hodně štěstí, lásky a rodinné pohody.

Vzpomínka

Letošního roku to bylo 20 let, co nás navždy opustila naše drahá a obětavá maminka – paní Jarmila Zahálková. Kdo jste ji znali, vzpomeňte s námi.

Děti s rodinami

Vydává: Obec Žďár nad Orlicí, čp. 133, Žďár nad Orlicí, 517 23, tel.: 494 371 516, www.poorlicko.cz/zdar, e-mail: zdar@wo.cz. Náklad 230 výtisků. Neprodejné.

Redakce zpravodaje: Bc. Martina Benešová
Benešová

Grafická úprava: Bc. Martina

Publikace je registrována Ministerstvem kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 17619.

Uzávěrka příštího čísla bude 15. března 2015.

Příspěvky můžete odevzdat v písemné nebo elektronické podobě na obecním úřadě, články se uveřejňují bez cenzurního zásahu, nepřijímají se příspěvky vulgární a urážlivé.